

Ewaluacja jakości działalności naukowej
i kryteria oceny osiągnięć pracowników
prowadzących działalność naukową
w dziedzinach HST

Aleksandra Szpulak
Marek Kośny

Akty prawne

- Ustawa - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z dnia 30 sierpnia 2018, poz. 1668, art. 265 – 274),
- Ustawa - Przepisy wprowadzające ustawę – prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z dnia 30 sierpnia 2018, poz. 1669, art. 322 – 324),
- Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 7 listopada 2018 r. w sprawie sporządzania wykazów wydawnictw monografii naukowych oraz czasopism naukowych i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych (Dz.U. z dnia 16 listopada 2018, poz. 2152),
- Rozporządzenie MNiSW z dnia 22 lutego 2019 r. w sprawie ewaluacji jakości działalności naukowej (Dz.U. z dnia 28 lutego 2019, poz. 392),
- Komunikat MNiSW z dnia 18 stycznia 2019 w sprawie wykazu wydawnictw publikujących recenzowane monografie naukowe.

Znaczenie kategorii naukowej

- przynależność do grupy uczelni akademickich (min B+ w jednej dyscyplinie, art. 14 ust.1 ustawy 2.0),
- prowadzenie w dyscyplinie lub dyscyplinie wiodącej studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu bez konieczności ubiegania się o zgodę ministra (min. B+ w dyscyplinie, art. 53 ust.7 ustawy 2.0),
- uprawnienia do nadawania stopni naukowych (stopień doktora i doktora habilitowanego) (min B+ w dyscyplinie, art. 185 ust.1 i art. 219 ustawy 2.0),
- prowadzenie szkoły doktorskiej (min B+ w dwóch dyscyplinach, art. 198 ust. 3 ustawy 2.0),
- zgłaszanie kandydatów do Komisji Ewaluacji Nauki (min B+ w dwóch dyscyplinach i nieposiadanie C w żadnej z dyscyplin, art. 271 ust.4 ustawy 2.0),
- kategoria naukowa jest składową algorytmu ustalającego wysokość subwencji na utrzymanie i rozwój potencjału dydaktycznego i badawczego (art. 368 ust 2 – 3 ustawy 2.0),
- Inne: ocena wniosków o środki na badania zgłaszane w trybie konkursowym, współpraca krajowa i międzynarodowa, nabór doktorantów.

Kryteria oceny i ich waga w ocenie końcowej w dziedzinach HST

K1: poziom naukowy prowadzonej działalności (waga 0,7)

K2: efekty finansowe badań naukowych i prac rozwojowych (waga 0,1)

K3: wpływ działalności naukowej na funkcjonowanie społeczeństwa i gospodarki - ocena ekspercka (waga 0,2)

Kryterium 3: Wpływ działalności naukowej na funkcjonowanie społeczeństwa i gospodarki

„Ocenę wpływu działalności naukowej na funkcjonowanie społeczeństwa i gospodarki przeprowadza się na podstawie opisów związku między wynikami badań naukowych i prac rozwojowych a gospodarką, funkcjonowaniem administracji publicznej, ochroną zdrowia, kulturą i sztuką, ochroną środowiska naturalnego, bezpieczeństwem i obronnością państwa lub innymi czynnikami wpływającymi na rozwój cywilizacyjny społeczeństwa, sporządzonych na podstawie dowodów tego wpływu, w szczególności w formie raportów, publikacji naukowych i cytowań w innych dokumentach lub publikacjach ujawnionych w okresie objętym ewaluacją,”

- 1) Dla N = 220 do oceny przedkłada się obowiązkowo 4 opisy wpływu
- 2) Dodatkowe 3 opisy wpływu dla HST (wybitne monografie, słowniki biograficzne, słowniki bibliograficzne, bazy danych)
- 3) Dodatkowe 2 opisy wpływu dla wszystkich dziedzin (komercjalizacja pośrednia – spółka spin-off)
- 4) Opis wpływu sporządzany jest w wersji polskiej i angielskiej, jest oceniany przez dwóch ekspertów powoływanych przez ministra;
- 5) Kryterium 3 bazuje na systemie ewaluacji funkcjonującym w Wielkiej Brytanii pod nazwą Research Excellence Framework (REF)

Definicja wpływu wg REF

1) To oddziaływanie, zmiana, korzyść i inne rodzaje wpływu:

- na działania, zachowania, praktyki, nastawienie, rozumienie, świadomość, wydajność, wykonanie, postępowanie;
- na beneficjentów, odbiorców wyników badań, społeczności, organizacje i jednostki (poza sektorem szkolnictwa wyższego);
- o zasięgu lokalnym, regionalnym, krajowym lub międzynarodowym;
- ujawnione w okresie objętym ewaluacją jako efekt badań prowadzonych w dyscyplinie w podmiocie i zakończonych w latach 1997 – 2020.

2) Zawiera ograniczenie lub zabezpieczenie przed szkodą, ryzykiem czy negatywnymi skutkami

3) Nie dotyczy badań naukowych, wiedzy akademickiej, nauczania studentów, szczególnie studentów ewaluowanego podmiotu

Elementy opisu wpływu wg REF

1. Streszczenie wpływu
2. Opis badań stanowiących podstawę wpływu
3. Bibliografia badań (max. 6 pozycji) oraz cechy publikacji potwierdzające ich prestiż, uznanie i znaczenie (np. punkty z wykazu, cytowania, przyznane nagrody, tłumaczenia na inne języki, itp.)
4. Opis warunków i sposobów osiągnięcia wpływu, tj. wsparcie ze strony uczelni i organizacji dla działań upowszechniających wyniki badań (np. konferencje branżowe, szkolenia, spotkania, grupy dyskusyjne, forum internetowe, publikacje prasowe, broszury, wywiady, ekspertyzy, analizy, członkostwo w organizacjach, występowanie w roli ekspertów, itp.)
5. Szczegółowy opis wpływu wraz z odsyłaczami do dowodów wpływu
6. Lista dokumentów źródłowych (max. 10 pozycji) potwierdzających wystąpienie wpływu (np. raporty, analizy rządowe i organizacji, strategie i założenia polityki, regulacje, procedury, rekomendacje, wyniki badań empirycznych, świadectwa, referencje i zaświadczenia VIP, debaty w mediach, dyskusje na forum internetowym, wypowiedzi ekspertów, artykuły prasowe, reportaże, audycje radiowe, itp.)

Punktacja

- 100 pkt – za opis wpływu o międzynarodowym zasięgu i znaczeniu,
- 70 pkt – za opis wpływu o krajowym zasięgu i znaczeniu,
- 50 pkt – za opis wpływu o regionalnym zasięgu i znaczeniu,
- 20 pkt – za opis wpływu o lokalnym zasięgu i znaczeniu,
- 0 pkt – za opis wpływu bez znaczenia albo bez udowodnionego wpływu albo za brak obowiązkowego opisu wpływu
- +20 pkt – dla opisów wpływu będących wynikiem interdyscyplinarnych badań naukowych o przełomowym znaczeniu dla rozwoju nauki

Kryterium 2: Efekty finansowe badań naukowych

- 1) Środki finansowe przyznane na realizację projektów badawczych finansowanych w trybie konkursowym przez:
 - instytucje zagraniczne lub organizacje międzynarodowe,
 - NCN, NCBiR, NPRH,
 - z udziałem środków z budżetu Unii Europejskiej lub państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) i innych niepodlegających zwrotowi środków ze źródeł zagranicznychJeśli kierownik projektu jest z dyscyplinopodmiotu, a badania mają związek merytoryczny z badaniami prowadzonymi w dyscyplinopodmiocie.
- 2) Przychody z tyt. komercjalizacji wyników badań naukowych lub prac rozwojowych lub know-how związanego z tymi wynikami,
- 3) Przychody z tyt. innych usług badawczych świadczonych na zlecenie podmiotów spoza sektora szkolnictwa wyższego i nauki.

Punktacja dla dziedzin HST

1) Projekty badawcze (suma pkt bez limitu):

- 1 pkt za 25 000 zł sumy środków finansowych przyznanych na realizację projektów,
 - 1 pkt za 12 500 zł sumy środków finansowych przyznanych na realizację projektów jeżeli projekt jest realizowany w konsorcjum a lider jest spoza sektora szkolnictwa wyższego i nauki,
- + 400% pkt – projekty finansowane przez European Research Council,
- + 200% pkt – projekty finansowane w ramach programów ramowych w zakresie wspierania badań i innowacji UE,
- + 50% pkt – inne projekty finansowane przez instytucje zagraniczne lub organizacje międzynarodowe.

2) Komercjalizacja i prace na rzecz podmiotów spoza sektora szkolnictwa wyższego

1 pkt. za 5 000 zł (suma punktów max 10N)

Kryterium 1: poziom naukowy prowadzonej działalności

Rodzaje publikacji uwzględnione w ewaluacji:

- artykuły naukowe opublikowane w czasopismach naukowych i w recenzowanych materiałach z międzynarodowych konferencji naukowych (tylko posiadających indeks CORE) zamieszczonych w ministerialnym wykazie czasopism,
- artykuły naukowe opublikowane w czasopismach naukowych niezamieszczonych w ministerialnym wykazie czasopism,
- monografie naukowe wydane przez wydawnictwa zamieszczone w ministerialnym wykazie wydawnictw, redakcje naukowe takich monografii i rozdziały w takich monografiach,
- monografie naukowe wydane przez wydawnictwa niezamieszczone w ministerialnym wykazie wydawnictw, redakcje naukowe takich monografii i rozdziały w takich monografiach.

Wartość punktowa artykułów naukowych

Artykuł w czasopiśmie	Całkowita wartość punktowa publikacji P_c w okresie		Przeliczeniowa wartość punktowa publikacji P w okresie		Udział jednostkowy autora U	Wartość pkt udziału jednostkowego P_u
	2017 – 2018 wykaz z 2017	2019 – 2020 wykaz z 2019	2017-2018	2019 - 2020		
z wykazu czasopism	min 30	200	30	200	$\frac{P}{P_c} \frac{1}{k}$	$\frac{P}{k}$
		140		140		
		100		100		
	25 lub 20	70	$P_c \sqrt{\frac{k}{m}}, \text{ min } 10\%P_c$			
		40				
	mniej niż 20	20	$P_c \frac{k}{m}, \text{ min } 10\%P_c$			
poza wykazem	5	5				
Artykuł recenzyjny	25% P_c		25% P (P ustalone jw.)		jw.	jw.

k – liczba autorów z jednej dyscypliny i podmiotu (dyscyplinopodmiotu), m – liczba autorów ogółem

Wartość punktowa monografii naukowych w HST

Typ publikacji	Całkowita wartość pkt publikacji P_c w okresie 2017-2020	Przeliczeniowa wartość pkt publikacji P w okresie 2017-2020	Udział jednostkowy autora U	Wartość pkt udziału jednostkowego P_u		
Monografia/Redakcja/Rozdział poziom 2	300/150/75	300/150/75				
Monografia/Redakcja/Rozdział poziom 1, Monografia poza wykazem oceniona przez KEN (max 5 monografii, ocena na wniosek),	100/20/20	$P_c \sqrt{\frac{k}{m}}$ min 10% P_c			$\frac{P}{P_c} \frac{1}{k}$	$\frac{P}{k}$
Monografia/Redakcja/Rozdział poza wykazem	20/5/5	$P_c \frac{k}{m}$ min 10% P_c				
Przekład monografii na język polski lub z polskiego na inny język nowożytny	25% P_c	25% P (P ustalone jw.)	jw.	jw.		

k – liczba autorów z jednej dyscypliny i podmiotu (dyscyplinopodmiotu), m – liczba autorów ogółem

Ograniczenia nałożone na sumę udziałów jednostkowych (ważoną liczbę publikacji):

- 1) Suma udziałów jednostkowych U za uwzględnione w ewaluacji publikacje obliczona dla:
 - pracownika: max. $4 \times etat \times udział\ czasu\ pracy\ w\ dyscyplinie$
 - pracownika: z tytułu monografii, redakcji monografii i rozdziałów w monografii, których całkowita wartość punktowa wynosi nie więcej niż 100 pkt, wynosi max. 2
 - dyscypliny: max. $3N$ (tj. 660 dla $N = 220$)
 - dyscypliny: z tytułu monografii i redakcji monografii, których całkowita wartość punktowa wynosi nie więcej niż 100 pkt, wynosi max $20\% * 3N$ (tj. 132)
 - dyscypliny: z tytułu publikacji artykułów w okresie 2019 -2020 oraz monografii/redakcji monografii/rozdziałów w monografii wynosi max. $2N$ (tj. 440)
 - pracowników spoza N oraz doktorantów ze szkoły doktorskiej wynosi max $20\% * 3N$ (tj. 132)
- 2) Suma punktów za autorstwo lub współautorstwo rozdziałów w monografii przyznane ewaluowanemu podmiotowi w dyscyplinie nie może przekroczyć całkowitej wartości punktowej monografii P_c

Sankcje w ewaluacji 2017-2020

Liczba publikacji naukowych uwzględnianych w ewaluacji w danej dyscyplinie naukowej (3N) zostanie zmniejszona o 3, w przypadku każdego pracownika prowadzącego działalność naukową, który był zatrudniony w podmiocie przez co najmniej 36 miesięcy i nie był w okresie objętym ewaluacją autorem ani współautorem **żadnego artykułu naukowego opublikowanego w czasopiśmie naukowym zamieszczonym w wykazie czasopism ani żadnej monografii naukowej wydanej przez wydawnictwo zamieszczone w wykazie wydawnictw**. Sankcje nie dotyczą pracowników, którzy przebywali łącznie co najmniej 24 miesiące na którymkolwiek z urlopów związanych z rodzicielstwem, urlopie bezpłatnym, urlopie dla poratowania zdrowia czy zasiłku chorobowym.

Punktacja końcowa

Ocena w poszczególnych kryteriach:

K1: poziom naukowy prowadzonej działalności – suma wartości pkt udziałów jednostkowych/N

K2: efekty finansowe badań naukowych i prac rozwojowych – liczba pkt/N

K3: wpływ działalności naukowej na funkcjonowanie społeczeństwa i gospodarki – średnia arytmetyczna pkt przyznanych przez ekspertów